

**Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Stanisław Jarosz**

Warszawa, dnia sierpnia 2009 r.

**Pan
Bogdan Zdrojewski
Minister Kultury
i Dziedzictwa Narodowego
w Warszawie**

P/09/170

LRZ- 410-09-02/09

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 Nr 231, poz. 1701 ze zm.) zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli skontrolowała Muzeum – Zamek w Łańcucie, instytucję kultury prowadzoną wspólnie przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Województwo Podkarpackie, w zakresie gospodarowania i nadzoru nad zespołem pałacowo-parkowym w Julinie.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 27 lipca 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ust 1, ustawy o NIK, przekazuje Panu Ministrowi niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Muzeum mające na celu utrzymanie obiektów Julina w niepogorszonej stanie technicznym, zabezpieczanie ich przed negatywnym oddziaływaniem warunków atmosferycznych oraz zapewnianie ochrony przed dostępem osób nieuprawnionych.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, finansowanie prac przy zabytku ze strony współwłaścicieli, tj. Samorządu Województwa Podkarpackiego oraz Ministra Kultury

i Dziedzictwa Narodowego było niewystarczające. Budynki wchodzące w skład zespołu znajdują się w bardzo złym stanie technicznym a charakter zabytku (obiekt w przeważającej mierze drewniany) wymaga niezwłocznego przeprowadzenia niezbędnych prac konserwatorskich i restauratorskich

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli niezbędne jest również podjęcie przez współwłaścicieli zabytku niezbędnych działań organizacyjnych umożliwiających odrestaurowanie pałacu w Julinie.

W kontroli ustalono, iż od dnia 30 września 1996 r., tj. od dnia przejęcia Julina przez Muzeum – Zamek w Łąncucie na prace przy zabytku uzyskano dotacje jedynie od Generalnego Konserwatora Zabytków w Warszawie w łącznej wysokości 175 tys. zł, z których sfinansowano najpilniejsze i niezbędne prace zabezpieczające stan techniczny obiektów Julina.

W kontroli ustalono, iż wszystkie obiekty składające się na zespół pałacowo – parkowy w Julinie (pałacyk myśliwski, kuchnia, dyrektorówka, lodownia) znajdują się w bardzo złym stanie technicznym.

Na budynku pałacu widoczne są uszkodzenia cokołu budynku, belki podwalinowe są zagrzybione, miejscami uszkodzone przez owady, występują uszkodzenia konstrukcji dachowej, występuje częściowe zawilgocenie i zagrzybienie wystroju architektonicznego, tj. balustrad, okapów i gzymsów. Stolarka okienna i drzwiowa jest zużyta technicznie. Widoczne są ugięcia kasetonowego stropu w bawialni, spękania i zawilgocenia stropu w jadalni, ganku od strony wschodniej, zaś drewno porażone jest miejscowo przez owady. Parkiety w pomieszczeniach wymagają miejscowych uzupełnień i renowacji. Instalacja centralnego ogrzewania jest wyłączona z użytkowania, budynek jest nieogrzewany. Instalacja wodno-kanalizacyjna jest zniszczona i nieużytkowana.

Budynek dyrektorówki jest w średnim stanie technicznym. Pokrycie dachowe zostało gruntownie wyremontowane w 1998 r., wykonano także nowe obróbki blacharskie, rynny i rury spustowe. Stolarka okienna i drzwiowa jest jednakże zużyta, od strony zewnętrznej została oczyszczona i pomalowana, natomiast od wewnątrz płätami odchodzi farba, odsłaniając drewno. Wymieniono również na nowe przegnite, stare i zgrzybiałe wsporniki galerii.

Całkowitego odtworzenia wymagają wszelkie instalacje techniczne, tj. centralnego ogrzewania wraz z kotłownią, wodno-kanalizacyjna i elektryczna we wszystkich obiektach zespołu oraz źródło pozyskiwania wody.

Kapitałnego remontu wymagają również drogi, place, chodniki, oświetlenie i ogrodzenie terenu zespołu pałacowo-parkowego.

Sporządzone przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego SA w Rzeszowie w sierpniu 2006 r. studium wykonalności inwestycji „Adaptacja pałacu myśliwskiego wraz z zespołem parkowym w Julinie na potrzeby międzynarodowego centrum kongresowo-konferencyjno-wystawienniczego” określiło koszty realizacji projektu w wysokości 24,8 mln zł.

W kontroli ustalono, że celem zapobieżenia dalszemu pogarszaniu się stanu technicznego i zabezpieczenia obiektów Julina pracownicy działu technicznego Muzeum, na polecenie dyrektora, wykonali i nadal wykonują niezbędne prace zabezpieczające przed negatywnym oddziaływaniem warunków atmosferycznych.

W kontroli ustalono, że Muzeum działając w wykonaniu uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego nr XXXI/582/09 z dnia 24 lutego 2009 r. w sprawie wyrażenia zgody dla Muzeum na wydzierżawienie, w trybie przetargowym, na okres 30 lat nieruchomości Julina, ogłosiło przetarg nieograniczony w dniu 6 lipca 2009 r., jednakże w trakcie przetargu nie złożono żadnych oświadczeń, na przetarg nie wpłynęło żadne wadium, brak było jakichkolwiek uczestników przetargu.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli zachodzi duże prawdopodobieństwo, że do kolejnego przetargu również nie zgłoszą się żadni oferenci, biorąc pod uwagę wysokość nakładów koniecznych do poniesienia oraz oferowany 30 letni czasokres dzierżawy.

Uzyskane przez Muzeum środki finansowe na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlano-remontowych przy i w otoczeniu zabytku były niewystarczające i nie zapewniały realizacji zadań określonych w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 15 lutego 1962 r. *o ochronie dóbr kultury* (Dz.U. z 1999 r., Nr 98, poz. 1150 ze zm.) oraz art. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 ze zm.).

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, iż przyczyną degradacji zabytku i braku środków na niezbędne prace konserwatorskie jest organizacyjne podporządkowanie pałacu w Julinie instytucji kultury Muzeum – Zamek w Łąncucie. Zamek w Łąncucie stanowi unikatowy zabytek w skali europejskiej, jest wizytówką województwa podkarpackiego i większość środków Muzeum wydatkowana jest na niezbędne prace przy tym zabytku. Z kolei stan pałacu w Julinie wymaga zaangażowania znacznych środków i – w ocenie Najwyższej Izby Kontroli - nie może być sfinansowany w ramach obecnej struktury organizacyjnej.

Kompleksowa restauracja pałacu w Julinie wymaga zapewnienia znacznych środków finansowych przez dłuższy okres, jak też znalezienia gospodarza obiektu, który zapewni użytkowanie zabytku zgodnie z jego charakterem.

Przedstawiając powyższe uwagi i oceny, Najwyższa Izba Kontroli - na podstawie art. 60 ust. 2 ustawy o NIK wnosi o rozważenie wyodrębnienia organizacyjnego zespołu pałacowo-parkowego w Julinie ze struktur Muzeum – Zamek w Łańcucie lub podjęcia innych działań zapewniających kompleksowe sfinansowanie restauracji zabytku.

Najwyższa Izba Kontroli oczekuje od Pana Ministra, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku, bądź o podjętych działaniach na rzecz realizacji wniosku lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego Pan Minister ma prawo zgłosić do Kolegium NIK umotywowane zastrzeżenia w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, termin nadesłania informacji o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały.